

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 11P/97/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7117218913
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Novotná Mlinárčsiková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2018:7117218913.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Denisou Novotnou Mlinárčsikovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. W. Y., T. X.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov: matka W. Y., T. XX.X.XXXX, bytom R. XX, Y. a otec L. Y., T. X.X.XXXX, H. H.T. X, Y., v konaní o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností takto

rozhodol:

I. Mal. W. Y., nar. X.XX.XXXX zve r u j e do osobnej starostlivosti otca, ktorý ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu mal. W. Y., T. X.XX.XXXX vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu od právoplatnosti rozsudku do budúca vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca.

III. Matka je o p r á v n e n á stretávať sa s maloletým dieťaťom každú párnú sobotu od 14:00 hod. do 16:00 hod. a každú párnú nedeľu od 14:00 hod. do 16:00 hod. za prítomnosti otca.

IV. Týmto rozsudkom m e n í rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 11P/49/2014 zo dňa 11.11.2014.

V. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec návrhom doručeným súdu dňa 11.7.2017 žiadal, aby zveril mal. W. Y., nar. X.XX.XXXX do jeho osobnej starostlivosti, matku zaviazal prispievať na jeho výživu minimálnym výživným. Navrhol, aby bola matka oprávnená stretávať sa s maloletým dieťaťom každú párnú sobotu od 14:00 hod. do 16:00 hod. a každú párnú nedeľu od 14:00 hod. do 16:00 hod. za prítomnosti otca.

2. Matka sa k podanému návrhu v stanovenej lehote písomne nevyjadrila.

3. Kolízny opatrovník po prešetrení pomerov v rodine maloletého dieťaťa písomným podaním doručeným súdu dňa 8.1.2018 navrhol zveriť mal. W. do osobnej starostlivosti otca, výživné zo strany matky určiť v minimálnom rozsahu a styk upraviť na každú párnú sobotu od 14:00 hod. do 16:00 hod. a každú párnú nedeľu od 14:00 hod. do 16:00 hod. za prítomnosti otca.

4. Vyživovacia povinnosť bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 11P/49/2014, ktorým bol mal. W. zverený do osobnej starostlivosti matky a otec zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 50 Eur mesačne. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 20.12.2014.

5. V čase poslednej úpravy otec bol zamestnaný s príjmom vo výške 750 Eur mesačne, výdavky mal nasledovné: hypotéka 140 Eur mesačne, zálohové platby za energie v rodinnom dome 80 Eur mesačne, úvery 110 Eur mesačne, internet 24 Eur mesačne, mobil 40 Eur mesačne, cestovné do práce 130 Eur mesačne, poisťka na rodinný dom 30 Eur ročne. Na výživu syna prispieval sumou 50 Eur mesačne.

6. Mal. W. v čase poslednej úpravy bol v celodennej starostlivosti matky. Výdavky boli vo výške: plienky 20 Eur mesačne, kozmetika 20 Eur mesačne, strava 20 Eur mesačne. Z výchovou a výživou matke pomáhal.

7. Od poslednej úpravy došlo k podstatnej zmene pomerov hlavne na strane rodičov ako i maloletého dieťaťa.

8. Z výpovede otca súd zistil, že manželstvo uzavreli dňa 3.11.2012. Manželstvo doposiaľ právne trvá. Na Okresnom súde Košice I prebieha konanie o rozvod manželstva, ktoré doposiaľ nie je právoplatne skončené.

9. Otec uviedol, že dňa 10.7.2017 navštívil kolízneho opatrovníka v obave o zdravie a vývin mal. W.. Uviedol skutočnosti týkajúce sa starostlivosti o maloletého zo strany matky. Matka mu uviedla, že kvôli školeniu pre novú prácu musí odísť z Košíc do Bratislavy dňa 28.6.2017 spolu s mal. W.. Údajne mala v danom týždni navštevovať školenie s tým, že počas školenia bude s maloletým jej kamarát. Podľa jej tvrdení počas telefonického rozhovoru ešte na školení mala byť ďalší týždeň. Denne ju kontaktoval, mal záujem sa dozvedieť ako sa darí maloletému. Dňa 6.7.2017 ho matka kontaktovala telefonicky, že príde do Košíc aj s maloletým vlakom, ale musí sa vrátiť naspäť a maloletého nechá v Košiciach. Stretnutie sa uskutočnilo tesne pred polnocou na vlakovej stanici. Matka vystúpila z vlaku značne podgurážená alkoholom s neznámou osobou mužského pohlavia a s maloletým. O skutočnosti, že matka pije už dlhšiu dobu otec vedel, nechcel to však uvádzať. Pokiaľ boli v Košiciach, mal ich pod dozorom a vedel zasiahnuť, ak by bola matka v problémoch. Pri stretnutí na stanici matku niekoľkokrát upozorňoval, aby sa vrátila do Košíc. Následne maloletého od matky prevzal. Maloletý strávil víkend s nimi v Ď., kde bývajú v rodinnom dome. V nedeľu 9.7.2017 kontaktoval matku s otázkou kedy jej má maloletého doniesť. Táto uviedla, že príde do Košíc v stredu 12.7.2017. Ďalším dôvodom rozhodnúť, starať sa o maloletého bol fakt, že matke bola diagnostikovaná choroba paranoidná schizofrénia, pri ktorej sa užívajú lieky bez ktorých postihnutá osoba nevie fungovať ako normálny zdravý človek. Kombinácia liekov s alkoholom je neprípustná. Ďalším dôvodom je skutočnosť, že matka sa nemôže riadne postarať o maloletého a zariadiť jeho zdravý vývin. Matka nemá riadnu prácu a nevie zabezpečiť potreby maloletého. Za posledné dva roky sa štyrikrát sťahovali do nového bytu. Matka bola viackrát pod vplyvom alkoholu. Okrem iného uviedol, že v byte sa nachádzali osoby, ktoré majú problémové správanie. Vzhľadom na obavy otca o výchovu, zdravie a vývin maloletého požiadal o jeho zverenie do osobnej starostlivosti.

10. Otec je zamestnaný s príjmom vo výške 750 Eur mesačne, býva v Ď. v rodinnom dome, ktorý je v jeho výlučnom vlastníctve spolu s partnerkou a maloletými deťmi. Partnerka je zamestnaná s príjmom vo výške 450 Eur mesačne. Mesačné výdavky má nasledovné: hypotéka 100 Eur, úvery 200 Eur, internet 12 Eur, mobil 40 Eur, cestovné 170 Eur, poisťka ročne za rodinný dom 150 Eur.

11. Mal. W. vzhľadom k tomu, že navštevoval škôlku v Košiciach bol problém ho v Ď. prihlásiť z kapacitných dôvodov. Maloletého prijali na predškolské vzdelávanie, ktoré by mal navštevovať. Výdavky za materskú školu v Košiciach otec hradil vo výške 40 Eur mesačne. Inak výdavky na maloletého: strava 80 Eur mesačne, oblečenie, obuv, ktoré otec zabezpečuje podľa potreby a náklady s tým súvisiace 70 Eur Eur mesačne. Maloletý je zdravý, mimoriadne výdavky nemá.

12. Matka na výživu maloletého dieťaťa nijakou sumou neprispela. S maloletým dieťaťom sa stretáva nepravidelne.

13. Z pripojeného oznámenia doručeného Úradom práce, soc. vecí a rodiny v Košiciach bolo zistené, že matka nepoberá dávku v hmotnej núdzi ani rodičovský príspevok. Menovaná poberá prídavok na dieťa od 1.11.2012 do doby trvania podmienok v sume 23,52 Eur mesačne. Prídavok na dieťa je menovanej vyplácaný poštovým okruhom. Menovaná nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Naposledy bola vedená v evidencii od 1.10.2012 do 8.11.2012. Dňa 9.11.2012 bola vyradená z evidencie z dôvodu narodenia dieťaťa.

14. Z pripojeného oznámenia doručeného zamestnávateľom otca bolo zistené, že jeho priemerný mesačný príjem za obdobie 9/2016 do 8/2017 bol vo výške 883,21 Eur, za obdobie 9/2017 do 11/2017 vo výške 846 Eur netto.

15. Podľa ust. § 26 zák. č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

16. Podľa ust. § 36 ods. 1 citovaného zákona, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

17. Podľa ust. § 24 ods. 1,3,4,5 citovaného zákona, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati domáhať na súde.

18. Podľa ust. § 62 ods. 1,2,3,4,5 citovaného zákona, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

19. Podľa ust. § 65 ods. 1 citovaného zákona, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

20. Podľa ust. § 75 ods. 1,2 citovaného zákona, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

21. Podľa ust. § 76 ods. 1 citovaného zákona, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

22. Podľa ust. § 78 ods. 1 citovaného zákona, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

23. Od poslednej úpravy došlo k zmene pomerov v zmysle ust. § 26 Zákona o rodine, v zmysle ktorého bolo maloleté dieťa zverená do osobnej starostlivosti otca, nakoľko matka nezabezpečuje výchovu a výživu maloletého dieťaťa.

24. Pri rozhodovaní o právach a povinnostiach rodičov k mal. dieťaťu súd prihliadol na to, aby sa rešpektovalo právo mal. dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Súd prihliadol aj na to, u ktorého z rodičov sú lepšie predpoklady pre riadny vývoj, výchovu a celkovú starostlivosť o mal. deti a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že tieto podmienky má vytvorené u otca. Prihliadol aj na tú skutočnosť, že otec sa podieľa na výchove a výžive dieťaťa. Prihliadol na citové väzby a vývinové potreby a dospel k záveru, že otec bude schopný zabezpečiť aj v budúcnosti stabilné výchovné prostredie pre dieťa. Z uvedeného dôvodu súd zveril mal. dieťa do osobnej starostlivosti otca, ktorý ho bude zastupovať a spravovať majetok.

25. Vyživovacia povinnosť predstavuje obsahovú zložku základných rodinno-právnych vzťahov. Je praktickým vyjadrením ekonomickej funkcie rodiny, ktorej účelom je zabezpečovať pre svojich členov uspokojovanie materiálnych potrieb a to vzájomnou pomocou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje jeden z dvoch základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky najslabšej skupine osôb v spoločnosti deťom. Povinnými subjektmi sú rodičia dieťaťa t.j. matka a otec. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Vyživovacia povinnosť rodičov sa pri rozhodovaní posudzuje vždy samostatne za každého z nich. Pokiaľ tu tiež rodičia spolu žijú a spoločne sa dobrovoľne podieľajú na nákladoch rodiny a zabezpečovanie výživy jej členov, potom súd o určení vyživovacej povinnosti k deťom nemá oprávnenie rozhodovať. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť má ale niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení napr. bývania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení ako bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod. a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Jednoznačne tak životnú úroveň dieťaťa pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. Miera životnej úrovne je objektívne zisiteľná rôznymi dôkazmi, môže ju preukázať napr. výška mesačných nákladov rodiča a to súhrnne alebo jednotlivé položky. Vodiacom zásadou na strane povinného je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Pokiaľ je životná úroveň rodičov nízka, nemá ju možnosť zvyšovať, je nevyhnutné obmedziť nároky dieťaťa a prispôbiť ich takejto životnej úrovni. Rozdiel úrovne oboch rodičov sa premieta do výšky vyživovacej povinnosti toho z nich, s ktorým dieťa nežije v spoločnej domácnosti. Ak dieťa žije s rodičom, ktorého životná úroveň je porovnateľne nižšia než životná úroveň druhého rodiča, potom možno zaviazat' povinného rodiča aj na plnenie všetkých preukázaných oprávnených potrieb dieťaťa, pričom súd bude vychádzať z predpokladu, že druhý rodič plní svoju vyživovaciu povinnosť formou osobnej starostlivosti a uspokojovanie bytových potrieb dieťaťa. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia.

26. Základnou podmienkou určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa. Musí sa urobiť reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku. Výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná. Náklady na dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojovanie jeho potrieb. Medzi tieto základné patrí: bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogeria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením

školských povinností, preprava, poplatky, prípadne primerané náklady na mobilný telefón. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov slabé alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac. Pri stanovení konkrétnej výšky priemerných mesačných nákladov na dieťa a to určenie jeho miery, ktorou sa na stanovených mesačných nákladoch bude podieľať každý z rodičov. Na strane každého povinného sú v tomto prípade jeho zárobky, sú jeho zárobkové schopnosti a možnosti, majetkové pomery, životná úroveň, počet iných vyživovacích povinností, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa, domácnosť, plnenie vyživovacej povinnosti aj vecnými plneniami nad rámec určenými súdnym rozhodnutím. Miera vyživovacej povinnosti rodičov k tomu istému dieťaťu nemusí byť rovnaká.

27. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je zákonnou povinnosťou rodičov. Plnenie vyživovacej povinnosti by malo byť spravidla dobrovoľné. Jej úprava súdnym rozhodnutím býva spravidla následkom nezhôd v osobnej sfére dotknutých účastníkov. Všeobecnými kritériami pre určenie výšky výživného na strane oprávneného sú relevantné odôvodnené potreby, na strane povinného schopnosti, jeho možnosti a majetkové pomery.

28. Súd podrobným a dôsledným zisťovaním pomerov pri určení vyživovacej povinnosti dospel k záveru, že výživné v minimálnom rozsahu na maloleté dieťa je primerané. Pri určovaní výšky výživného vychádzal zo zárobkových možností a schopností oboch rodičov, z odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, pričom prihliadol na počet vyživovacích povinností tak na strane matky ako i na strane otca, na osobnú starostlivosť otca o maloleté dieťa a dospel k presvedčeniu, že upravené výživné je primerané a matka ním môže prispievať na výživu dieťaťa bez ohrozenia svojich potrieb a domácnosti. Maloleté dieťa navštevuje materskú školu. Vzhľadom na túto skutočnosť má otec náklady spojené s jeho výchovou, výživou, ošatením. Ďalej súd zohľadnil, že otec je zamestnaný s príjmom vo výške asi 750 Eur mesačne, matka je nezamestnaná bez akéhokoľvek príjmu. Pri posúdení pomerov účastníkov, vzhľadom na zákonné ustanovenie citované v odôvodnení rozsudku a z nich vyplývajúcich zásad je primerané reálnym zárobkovým schopnostiam a možnostiam odporcu. Súdom stanovené výživné zohľadňuje len základnú mieru nevyhnutný potrieb maloletého dieťaťa ale vychádzajú z ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého odôvodnené potreby maloletého dieťaťa nie sú jediným zákonným kritériom pre určenie výživného, pretože okrem nich je potrebné zohľadniť aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča, ktoré podmieňujú mieru uspokojenia, resp. sú vždy limitujúcim kritériom vo vzťahu k uspokojovaniu odôvodnených potrieb dieťaťa. Ďalej súd poukazuje na ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom považuje za ich prvoradú zákonnú povinnosť ako aj na ods. 5 tohto zákonného ustanovenia, v ktorom je výslovne uvedené, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Súd je toho presvedčený, že otec mal v rozhodnom období finančné prostriedky na uspokojovanie vlastných potrieb v rozsahu zodpovedajúcom minimálne bežnému štandardu, preto možno od neho spravodlivo žiadať, aby aspoň tento štandard poskytol maloletému dieťaťu formou výživného, čo je v súlade s požiadavkou, že dieťa rodičia, ktorého nežijú spolu, má mať takú životnú úroveň ako keby spolužitie existovalo. Dieťa má zo zákona právo na výživu, ide o jeho zákonný nárok. Rodičom je uložená povinnosť plniť ich zákonnú povinnosť, pričom základ vyživovacej povinnosti rodičov k mal. deťom je zakotvený v rámci výpočtu zložiek rodičovskej zodpovednosti podľa § 28 ods. 1, písm. a) Zákona o rodine. Každá povinná osoba musí vždy aj keď je to na úkor svojich potrieb zabezpečiť výživu dieťaťa. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča a takisto odôvodnené potreby dieťaťa je potrebné u každého rodiča i dieťaťa hodnotiť jednotlivo. Schopnosti a možnosti rodiča má súd zhodnotiť zo všetkých dostupných objektívnych hľadísk a to najmä z hľadiska jeho veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možnosti jeho uplatnenia v danom regióne. Pri hodnotení majetkových pomerov rodiča, je potrebné vychádzať nielen z jeho vykazovaného príjmu ale z celkovej hodnoty ním nadobudnutého majetku ako napr. nadobudnuté nehnuteľnosti, hnutelné veci, ktorého prejavom môže byť aj nákladný spôsob života indukujúci ďalšie nedoložené príjmy. Zásadným je pravidlo podieľania sa dieťaťa na životnej úrovni rodičov. Pri určení výživného súd prihliadol i na to, ktorí z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Uvedené činnosti jedného z rodičov môžu sčasti alebo v plnom rozsahu pokryť jeho zákonnú vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu vrátane vyživovacej povinnosti stanovenej v minimálnom rozsahu. Z povahy výživného a z dôvodu, že vyživovaciu povinnosť je možné plniť rôznou formou (peňažné plnenie, vecné plnenie, osobná starostlivosť a pod.) vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti nie je možné kvantifikovať úplne presnou peňažnou sumou, vždy pôjde o viac či menej približný odhad, pričom úlohou súdu je autoritatívne nastaviť zákonné a čo najviac spravodlivé riešenie.

29. Súd v súlade s ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine dôsledne zohľadnil obidve základné hľadiská pre určenie výživného, ktorými sú odôvodnené potreby oprávneného na jednej strane a schopnosti a možnosti povinného na strane druhej, pretože obidve hľadiská spolu veľmi úzko súvisia a vzájomne sa podmieňujú, a preto ich nemožno vykladať jedno bez druhého, alebo izolovane sa zamerať na jednotlivé skutočnosti tvoriace súčasť iba jedného z týchto kritérií. Vychádzajúc zo zákonného ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine a z neho vyplývajúcich zásad dospel k presvedčeniu, že výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu od právoplatnosti rozsudku do budúca vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca je primerané.

30. Podľa ust. § 25 ods. 1,2 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

31. Výrok rozsudku týkajúci sa úpravy styku matky s maloletým dieťaťom sa viaže na ust. § 25 ods. 2 Zákona o rodine. Ide zásadne o úpravu styku toho z rodičov, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti. V tomto prípade ide o úpravu styku matky s maloletým dieťaťom.

32. Úloha oboch rodičov je v živote maloletého dieťaťa nezastupiteľná. Záujmom dieťaťa je nepochybne, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že i ten druhý rodič je dobrým rodičom. Starostlivosť a výchova o maloleté deti predpokladá zabezpečenie nielen materiálnych, ale i nemateriálnych podmienok, ktoré umožňujú rozvíjanie osobnosti maloletých detí. V procese socializácie maloletých detí je v zásade nevyhnutná účasť oboch rodičov. Po rozpade rodiny s maloletými deťmi, nielen etika príbuzenských vzťahov, ale aj zákon zaväzuje deti k povinnosti svojich rodičov ctíť a rešpektovať, kým rodičovská zodpovednosť je prikázaná obom rodičom. Záujem maloletých detí na stretávaní sa s otcom súd vidí v potrebe udržiavaniach vo vzťahu medzi rodičom a maloletými deťmi, v zmysle chápanie ho, ako vzoru a autority, ktorý s rastúcim vekom detí, budú nadobúdať širšie rozmery (nález ÚS ČR vo veci II. ÚS363/03). Rovnako si je potrebné uvedomiť potrebu spolupôsobenia rodiča - otca na maloleté deti, pretože aj mužský prvok je schopný vhodným spôsobom napomáhať aj v rámci školských prác (uznesenie Ústavného súdu ČR vo veci II. ÚS 554/04). Pôsobenie oboch rodičov na deti je najmä z hľadiska súčasného pubertálneho vývinového štádia detí nanajvýš vhodné. Pri výkone styku rodiča s maloletými deťmi je nevyhnutné vziať na zreteľ zodpovednosť matky, aby v záujme maloletých detí na nich pozitívne vplývala a viedla k pozitívnemu vzťahu k otcovi. Dôležitá úloha otca v živote maloletých detí je nepopierateľná, preto je úlohou matky, vhodne na tieto pôsobiť a zdôrazňovať dôležitosť stretávanie sa s druhým rodičom. Pripravou na styk otca s dieťaťom sa nerozumie len fyzická príprava matky, ktorá má zabezpečiť deťom veci na oblečenie a pod., ale aj určitá psychická pomoc a psychická príprava na stretávanie sa s druhým rodičom.

33. Podľa ust. § 24 ods. 4, Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby i vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, ako schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom.

34. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi. Súd je toho názoru, že rodičovská vyspelosť, zodpovednosť a empatia vo vzťahu k chápaniu citových potrieb na rovnakej úrovni, zaručuje bezproblémový výkon styku s maloletými deťmi.

35. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže rodičia maloletého dieťaťa nie sú schopní sa dohodnúť, rozhodol autoritatívne súd s tým, že presne vymedzil čas a miesto odovzdania prevzatia detí oprávneným rodičom a povinnosť druhého rodiča dieťa na stretávanie riadne pripraviť. Právo styku vychádza z Ústavy SR keď v zmysle článku 41 ods. 4 Ústavy SR „starostlivosť o deti aj výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.“ Na základe uvedeného je súd toho názoru, že je v

záujme tak matky ako i maloletého dieťaťa, aby naďalej boli zachované ich rodinné vzťahy s otcom s prihliadnutím aj na vek maloletého dieťaťa.

36. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 52 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, tak že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Košice I v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku, z. č. 160/2015 Z.z., ďalej iba CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods.1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§62 ods.1 Civilného mimosporového poriadku, z. č.161/2015 Z.z., ďalej iba CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§62 ods.2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.